

Szczawno 28 sierpnia 2025 r

**Dom Pomocy Społecznej w Szczawnie
ul. Parkowa 2, 66-600 Krosno Odrzańskie**

Nr sprawy: DPS.D.0910. 1.2025

**Pan
Rafał Kulas
Dyrektor Zespołu
Biuro
Rzecznika Praw Obywatelskich
Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur**

Szanowny Panie Dyrektorze,

w załączeniu przekazuję odpowiedź do raportu Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur z wizytacji w Domu Pomocy Społecznej w Szczawnie.

Informuję, że odpowiedź do raportu została przekazana:

1. Dyrektorowi Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim,
2. Staroście Powiatu Krośnieńskiego,
3. Przewodniczącej III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Krośnie Odrzańskim,
4. Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim.

Z poważaniem

Szczawno 28 sierpnia 2025 r

Dom Pomocy Społecznej w Szczawnie
ul. Parkowa 2, 66-600 Krosno Odrzańskie

Nr sprawy: DPS.D.0910. 1.2025

Biuro
Rzecznika Praw Obywatelskich
Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur

Dotyczy : Raportu Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur z wizytacji Domu Pomocy Społecznej w Szczawnie - KMPT.575.1.2025

W odpowiedzi na raport KMPT.575.1.2025 z dnia 25-07-2025r. informuję:

1. W dniach 4-6 lutego 2025r przedstawiciele KMPT przeprowadzili wizytację Domu Pomocy Społecznej w Szczawnie przy ul. Parkowej 2, gmina Dąbie, woj. Lubuskie, a 30 lipca 2025 roku odebrałam raport z tejże wizytacji.
2. W punkcie VI raportu wymieniono 14 zaleceń, do których odniosę się poniżej cytując owe zalecenia:

Zalecenie Nr 1

Cyt.: „każdorazowe dokonywanie oględzin ciała i ich dokumentowanie, po powrocie mieszkańca z pobytu w miejscu, w którym mógł doświadczyć złego traktowania (w tym po pobycie w szpitalu, niezależnie od powzięcia informacji o tym, że uległ on wypadkowi)”

Zalecenie Nr 2

Cyt.: „dokumentowanie obrażeń mieszkańców za pomocą specjalnego formularza do oznaczeń obrażeń, zawierającego tzw. mapy ciała do umiejscowienia urazów, który wraz z dokumentacją fotograficzną (zabezpieczoną za zgodą mieszkańca) powinien zostać włączony do dokumentacji medycznej mieszkańca”.

Odpowiedź do zalecenia Nr 1 i Nr 2

W DPS Szczawno do dnia otrzymania ww. zaleceń funkcjonowała:

- 1. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia obrażeń fizycznych na ciele mieszkańca DPS Szczawno po powrocie z przepustki, wyjścia poza teren dps oraz po pobycie w szpitalu wprowadzonym Zarządzeniem Dyrektora DPS Szczawno D.0130-20/2021 z dnia 12 listopada 2021 bez uwzględnienia map ciał wg wzoru z Protokołu Stambulskiego.**
- 2. Opisy w raportach pielęgniarских obrażeń, siniaków i innych urazów w tym odleżyn.**

Od 31.07.2025 roku wprowadzono i stosuje się:

- 1. Procedurę postępowania w przypadku stwierdzenia obrażeń fizycznych na ciele mieszkańca DPS Szczawno po powrocie z przepustki, wyjścia poza teren dps oraz po pobycie w szpitalu wprowadzoną Zarządzeniem Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Szczawnie D.0130-31/2025 z dnia 31 lipca 2025 roku uwzględniającą stosowanie map ciała wg wzoru z Protokołu Stambulskiego i dokumentacji fotograficznej (za zgodą mieszkańca) oraz przechowywaniu tejże dokumentacji w historiach choroby podopiecznych. Procedura ta wymusza każdorazowo dokonywanie oględzin ciała i ich dokumentowanie po powrocie mieszkańca z pobytu w miejscu, w którym mógł doświadczyć złego traktowania (w tym po pobycie w szpitalu).**
- 2. Nadal opisuje się w raportach pielęgniarских obrażenia, siniaki i innych urazy w tym odleżyny.**

Zalecenie Nr 3

Cyt.: „Odstąpienie od stosowania praktyki zgód ogólnych, tzw. blankietowych, na udzielanie świadczeń medycznych, a w miejsce tego uzyskiwanie każdorazowej zgody opiekuna prawnego oraz mieszkańca na poszczególne świadczenia”

Odpowiedź do zalecenia Nr 3

Zgody blankietowe na udzielanie świadczeń zdrowotnych o jednolitej ogólnej treści wystawiane były z inicjatywy i na prośbę opiekunów prawnych. Od dnia 1 sierpnia 2025 r zgody blankietowe na udzielanie świadczeń zdrowotnych typu j/w zostały wycofane, a w ich miejsce udzielane są zgody na świadczenia zdrowotne każdorazowo przy akceptacji opiekuna prawnego oraz za wiedzą mieszkańca poświadczoną Jego podpisem.

Zalecenie Nr 4

Cyt.: ”zapoznanie osób ubezwłasnowolnionych z ich prawami i odbierania od nich podpisów pod treścią oświadczeń”

Odpowiedź do zalecenia Nr 4

W DPS Szczawno mieszkańcy - bez względu na ich status prawny byli i są informowani o ich prawach i obowiązkach oraz o wszelkich zmianach dotyczących ich funkcjonowania i warunków pobytu w placówce. Mieszkańcy i pracownicy Domu spotykają się raz w miesiącu na tzw. spotkaniach społeczności gdzie omawia się wszelkie zmiany, problemy, przyjmuje się wnioski, omawia różne sytuacje, które budzą zainteresowanie. Na spotkaniach tych poruszane są wszelkie aspekty życia. Poza tym pedagog lub psycholog wg potrzeb organizuje spotkania z mieszkańcami, na których to omawiają regulamin mieszkańców, kartę praw i obowiązków mieszkańców DPS Szczawno i inne sprawy dot. bieżącego funkcjonowania mieszkańców w placówce.

Uwzględniając zalecenie KMPT wszyscy mieszkańcy DPS Szczawno o statusie osób ubezwłasnowolnionych lub częściowo ubezwłasnowolnionych zostali jeszcze raz poinformowani o treści regulaminów i oświadczeń lub zgód/brak zgody, a na dowód tego zostały odebrane od tych mieszkańców podpisy.

Zalecenie Nr 5

Cyt. "Przygotowanie się na ewentualność przyjęcia mieszkańca, który nie włada językiem polskim, przez opracowanie tłumaczeń regulaminów, oświadczeń, i procedur na powszechne na terenie Polski języki obce (m.in. angielski, ukraiński, niemiecki)"

Odpowiedź do zalecenia Nr 5

Teksty regulaminów, oświadczeń i zgód i innych dokumentów (np. wnioski o wypłatę środków pieniężnych, wniosek urlopowy), które są stosowane w obiegu w stosunku do mieszkańców DPS Szczawno są w trakcie realizacji tłumaczeń.

Zalecenie Nr 6

Cyt. „každorazowe pisemne odnotowywanie wszelkich skarg i wniosków mieszkańców (lub innych osób), wraz ze sposobem ich rozwiązania, niezależnie od formy, w jakiej zostały złożone"

Zalecenie Nr 7

Cyt.: Zainstalowanie w miejscu niemonitorowanym – zapewniającym anonimowość i poufność – skrzynki, do której mieszkańcy będą mogli wrzucić swoje wnioski lub skargi"

Zalecenie Nr 8

Cyt.: "Wyeksponowanie w przestrzeniach wspólnych (np. na innych korytarzach, świetlicy), do których dostęp mają zarówno mieszkańcy, jak i osoby odwiedzające, danych teleadresowych

instytucji, do których mieszkaniac lub inna osoba mogłaby zwrócić się w przypadku naruszenia praw mieszkańca.”

Odpowiedź do zalecenia Nr 6, Nr 7, Nr 8

W DPS Szczawno istnieje kilka mechanizmów skargowych skierowanych do Podopiecznych lub innych osób :

- 1. Zeszyt skarg i wniosków.**
- 2. Indywidualne spotkania z Dyrektorem w każdej chwili w godzinach urzędowania z mieszkańcem lub jego bliskimi.**
- 3. Spotkania społeczności (1 raz w miesiącu), na których zgłaszane są wnioski lub skargi przez mieszkańców, a treść tych skarg i wniosków znajduje się w protokołach ze spotkań wraz z ich sposobem rozwiązania lub metodą dalszego postępowaniem.**
- 4. Spotkania Dyrektora z Radą Mieszkańców (1 raz w miesiącu), na których członkowie Rady przedstawiają wnioski, prośby, skargi - zarówno z inicjatywy określonego mieszkańca lub grupy mieszkańców ewentualnie samej Rady Mieszkańców - spotkania są protokołowane,**
- 5. W DPS Szczawno, w głównym holu na parterze przy windzie i drzwiach wejściowych wywieszone są w widocznym miejscu dla każdego, dane teleadresowe instytucji, do których mieszkaniac lub inna osoba mogłaby zwrócić się w przypadku naruszenia praw mieszkańca.**
- 6. Możliwość spotkania się z Radcą Prawnym w ramach świadczonych usług na rzecz DPS Szczawno.**
- 7. Możliwość bezpośredniego kontaktu na osobności z Sędzią Sądu Rejonowego w Krośnie Odrzańskim podczas kontroli.**
- 8. Możliwość bezpośredniego kontaktu na osobności z przedstawicielami PCPR i Starostwa w Krośnie Odrzańskim.**

Zgodnie z zaleceniem dot. każdorazowego pisemnego dokumentowania skarg i wniosków mieszkańców lub innych osób w sprawie łamania praw mieszkańców DPS Szczawno - takie skargi i wnioski będą uzupełniane w zeszycie skarg i wniosków bez względu na formę w jakiej te skargi i wnioski zostaną przekazane (ustnej lub pisemnej).

Poza tym na I i II piętrze – w salach dziennego pobytu oraz w świetlicy zostały umieszczone dane teleadresowe instytucji, do których mieszkaniac lub inna osoba mogłaby zwrócić się w przypadku naruszenia praw mieszkańca. Skrzynka skarg i wniosków została umieszczona poza zasięgiem monitoringu, w holu na parterze.

Zalecenie Nr 9

Cyt. :” zatrudnienie fizjoterapeuty w formie zastępstwa do czasu powrotu pracownika z urlopu w celu zwiększenia dostępności zajęć i rehabilitacji”

Odpowiedź do zalecenia Nr 9

DPS Szczawno zatrudniało 2 techników fizjoterapii. Jeden z pracowników przerwał urlop wychowawczy i rozwiązał umowę o pracę z dniem 30.04.2025r. W związku z potrzebami mieszkańców wprowadzono zmiany do Regulaminu Organizacyjnego Domu Pomocy Społecznej w Szczawnie Uchwałą Nr 271/2025 Zarządu Powiatu Krośnieńskiego z dnia 3 czerwca 2025r. i utworzono stanowisko technika masażysty (zmniejszono ilość etatów technika fizjoterapii z 2 na 1 etat a utworzono 1 etat technika masażysty).

Technik masażysta został zatrudniony na cały etat z dniem 1 lipca 2025 r.

Zalecenie Nr 10

Cyt.” zagwarantowanie obecności terapeuty zajęciowego również w weekendy”

Odpowiedź do zalecenia Nr 10

Regulamin Organizacyjny Domu Pomocy Społecznej w Szczawnie przewiduje organizację pracy terapeutycznej 6 dni w tygodniu w ilości 40 godzin/tydzień. I taki system pracy terapeutów obejmował do czasu wybuchu pandemii Covid-19. Po zniesieniu obostrzeń sanitarnych w związku z Covid-19 i stanu pandemii oraz po powrocie zwyczajowej organizacji pracy w placówce okazało się, że część pracowników pionu terapeutycznego podjęła się dodatkowego zatrudnienia. Ponadto 2 pracowników rozpoczęło naukę na uczelni w systemie zaocznym. Wobec powyższego w chwili obecnej nie mam możliwości zmiany organizacji pracy instruktorom zajęciowym.

Pomimo powyższego co sobotę oferujemy naszym Podopiecznym zajęcia i spotkania z:

- terapeutą ds. uzależnień od godziny 8.00 do godziny 13.00,
- kapłanem w różnych godzinach popołudniowych, w tym co sobotę o godz. 16.00 odprawiana jest msza św.

Zalecenie Nr 11

Cyt.:” rozważenie zagwarantowania regularnego dostępu do superwizji personelu”

Odpowiedź do zalecenia Nr 11

W miarę potrzeb i zgłoszeń pracowników oraz w miarę możliwości finansowych przeprowadza się spotkania superwizyjne. Pracownicy objęci są bardzo dużą ilością szkoleń zewnętrznych, wewnętrznych oraz webinar w celu ciągłego doskonalenia umiejętności lub ich uzupełniania.

Zalecenie Nr 12

Cyt.: "wprowadzenie systemu, który umożliwi większej liczbie pracowników uczestnictwa w proponowanych szkoleniach, oraz poszerzenie ich zakresu o zagadnienia: radzenie sobie ze stresem, agresją, wypaleniem zawodowym, kontaktu z trudnym pensjonariuszem, dialogu motywacyjnego, interwencji kryzysowej oraz międzynarodowych standardów w zakresie ochrony praw człowieka, ukierunkowanych na zapobieganie torturom i innym formom niewłaściwego traktowania, w tym Protokołu Stambulskiego"

Odpowiedź na zalecenie Nr 12

W Domu Pomocy Społecznej w Szczawnie pracuje 68 osób z czego 51 osób pracuje w dziale medyczno-terapeutycznym. Wszyscy pracownicy obejmowani są szkoleniami obowiązkowymi jak i fakultatywnymi. Każdy z działów planuje na rok kolejny szkolenia i je realizuje. Tematyka szkoleń jest różnorodna i odpowiada na aktualne zapotrzebowanie pracowników jak i kierowników. Ilość szkoleń zrealizowanych w danym roku jest zawsze większa niż to wynika z pierwotnych planów.

W roku 2025 w samym dziale medyczno-terapeutycznych objętych szkoleniami zostało już 88 pracowników.

W 2025 roku przeprowadzono następujące szkolenia dla pracowników działu medyczno-terapeutycznego :

- 1. Zasady efektywnej pracy zespołowej – 17 osób,***
- 2. Wzmocnienie umiejętności komunikacyjnych. Budowanie zdrowych relacji ze szczególnym uwzględnieniem zapobiegania sytuacjom konfliktowym i mobbingowym. Zajęcia superwizyjne. – 15 osób,***
- 3. Prawa i obowiązki mieszkańców dps oraz kierunki prowadzonej terapii- 5 osób,***
- 4. Schizofrenia – zrozumienie, mity. Objawy, terapia. – 26 osób,***
- 5. Jak pracować terapeutycznie w obszarze seksualności w spektrum autyzmu - 1 osoba,***
- 6. Problemy z mieszkańcem dps-u nadużywającym alkohol – 6 osób,***
- 7. Trening Umiejętności Społecznych – 4 osoby,***
- 8. Teatroterapia – Budowa spektaklu terapeutycznego – 3 osoby,***
- 9. Terapia zajęciowa osób z zaburzeniami psychicznymi – 6 osób,***

10. Pomagacze w równowadze - Warsztat świadomego rozumienia własnych procesów psychicznych. Uważność na potrzeby swoje i innych- 3 osoby,

11. Techniki relaksacyjne. Techniki uwalniania napięć – 2 osoby,

W planie szkoleń na 2025 r do zrealizowania pozostały jeszcze m.in. następujące szkolenia:

- 1. Kontrakt terapeutyczny w pracy z mieszkańcem o trudnych zachowaniach,**
- 2. Terapia poznawczo-behawioralna w terapii zajęciowej,**
- 3. Trening zdolności poznawczych i kreatywności,**
- 4. Przymus bezpośredni w dps w świetle ostatnich zmian,**
- 5. Protokół stambulski w DPS.**

Każdy z pracowników ma możliwość wzięcia udziału w proponowanych szkoleniach. Daty i tematy szkoleń są odpowiednio wcześniej upubliczniane. Zdarza się jednak, że pracownicy nie uczestniczą w szkoleniu ze względu na różnego typu nie przewidziane wcześniej sytuacje np. zmiana daty dyżuru lub l4, opieka nad dzieckiem itp.

Kierownictwo zachęca do udziału w szkoleniach, kursach upatrując w nich szansę ciągłego doskonalenia zawodowego pracowników oraz umacniania pozytywnych relacji pomiędzy nimi oraz doskonalenia komunikacji i zrozumienia postaw i reakcji w pracy z osobami przewlekle chorymi psychicznie. Szkolenia dotyczą wielorakiej tematyki i zakresu wiedzy.

Zalecenie Nr 13

Cyt.:” dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnością”

Odpowiedź do Zalecenia Nr 13

Dom Pomocy Społecznej w Szczawnie jest w trakcie realizacji dostosowania łazienek do potrzeb osób z niepełnosprawnością w odniesieniu do wymiany wysokich brodzików na bezprogowe. Inwestycja jest realizowana przy dofinansowaniu środków PFRON. Na dzień dzisiejszy remontowanych jest 10 łazienek. Pozostałe łazienki planuje się wyremontować w przyszłych latach.

Zalecenie Nr 14

Cyt.:”Wykonanie drobnych prac remontowych polegających na pomalowaniu ścian w pomieszczeniach, które tego wymagają”

Odpowiedź do Zalecenia Nr 14

Obecnie przeprowadzane są prace remontowe na terenie placówki w ramach posiadanych środków finansowych i możliwości organizacyjnych – remonty wykonuje 1 konserwator.

Ponadto odnosząc się do punktów 28-31 ww. raportu w sprawie, w którym Państwo wyrażacie obawy w kontekście ograniczania dostępu do telefonu jednemu z mieszkańców informuję:

- 1. odebranie telefonu mieszkańcowi wiązało się ściśle z uporczywymi telefonami do sprzedawców drogich aut; telefony były liczne, rozmowy długie ze sprzedającymi auta;*
- 2. powyższe zachowanie jest objawem chorobowym a monitorowanie aktywności mieszkańca w sieci i telefonie, stało się koniecznością wszak już musieliśmy odwoływać rezerwację zakupu auta; niektóre tego typu transakcje- zakupy obarczone mogą być konsekwencjami prawnymi w tym finansowanymi np. na allegro-sprzedaż aukcyjna;*
- 3. podjęte przez wykwalifikowany personel rozmowy z mieszkańcem nic nie wniosły bądź ich efekt był bardzo krótkotrwały.*
- 4. mieszkaniec wydzwaniał uporczywie również do swojej babci-osoby, która Go wychowywała. Ich relacja nie jest właściwa a agresorem jest mieszkaniec. Babcia mieszkańca narzekała na liczne w ciągu dnia i nocy telefony od wnuka. Wniosła do nas prośbę, aby podopieczny dzwonił do niej lub do cioci wyłącznie w obecności pracownika DPS Szczawno o określonych godzinach obawiając się z Jego strony agresji słownej, wyzwick lub aktów wymuszania określonych czynności.*

Praktyka przetrzymywania telefonu została nam zaproponowana przez babcię – opiekuna Podopiecznego.

Jak można spostrzec na powyższym przykładzie trudnego zachowania mieszkańca problem jest wielokierunkowy i wielowątkowy.

W związku z tym, że ta praktyka budzi Państwa wątpliwości proponujemy wprowadzić korektę do ww. ustaleń z mieszkańcem. Mieszkaniec będzie miał dostęp do telefonu w określonym czasie w ciągu dnia przez określoną ilość minut np. 10-15. Rozmowy będą prowadzone bez osób towarzyszących.

To rozwiązanie niestety nie gwarantuje, że mieszkaniec korzystając z nadarzającej się okazji nie doprowadzi do transakcji przekraczającej możliwości spłaty.

Ponadto informuję, że staraliśmy się o skierowanie Podopiecznego na rehabilitację psychiatryczną w warunkach szpitalnych. 26 sierpnia 2025 r mieszkaniec został przyjęty na oddział do szpitala psychiatrycznego w Międzyrzeczu.

Z uszanowaniem